

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شایستگی

شعربافی

گروه شغلی

صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شایستگی

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۷	۵	۰	۰	۰	۰	۱	۱
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی		نسخه

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۹/۲/۲۰

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد : دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۷۳۱۸۲۰۷۵۰۰۰۰۰۱۱

اعضاء کارگروه برنامه ریزی درسی : صنایع دستی (بافت)					
ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	نرگس فخمی	کارشناسی ارشد	طراحی پارچه و لباس	مؤسس و مدیرآموزشگاه آزاد	۳۵ سال
۲	محمد بینوا	درجه یک هنری	زری بافی	زری باف	۲۳ سال
۳	محمود تمناچی	درجه یک هنری	زری بافی	زری باف	۲۳ سال
۴	محمد خراسانی زاده	زیردیپلم	شعربافی	بافنده	۵۰ سال
۵	مصطفی درخشان	زیردیپلم	شعربافی	بافنده	۴۵ سال
۶	محمود جلالتی	زیردیپلم	شعربافی	بازنشسته میراث فرهنگی	۶۰ سال
۷	جمشید خداداد	دیپلم	مخمل بافی	بافنده	۲۰ سال
۸	منا منتظری هدشی	کارشناسی ارشد	مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی	دبیر کارگروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی (بافت)	۱۴ سال

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی
تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸

تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸

آدرس الکترونیکی : rpc@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی:	
شعربافی	
شرح استاندارد آموزش شایستگی :	
شعربافی یکی از شایستگی‌های مربوط به صنایع دستی(بافت) است که شامل کارهای آماده‌سازی مواد اولیه، چله کشی شعر، انتقال چله بر روی دستگاه شعربافی، بافت شعر، تکمیل نهایی کار، بسته بندی، بازاریابی و فروش محصولات می باشد. در ضمن این شایستگی با مشاغل دارایی‌باف، شال‌باف، حوله‌باف و چادر شب باف در ارتباط است.	
ویژگی‌های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی)	
حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمی و ذهنی	
مهارت‌های پیش‌نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۰۵ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۲ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۹۳ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه‌بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵٪
- عملی :	۶۵٪
- اخلاق حرفه‌ای :	۱۰٪
صلاحیت‌های حرفه‌ای مربیان :	
-فوق دیپلم صنایع دستی با ۲ سال سابقه کارمرتبط	
-دیپلم با ۴ سال سابقه کارمرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی):

شعربافی بافت نوعی پارچه ساده یا الوان است که تار و پود آن از نخ ابریشم یا پنبه است. پارچه های ساده و راه راه با استفاده از دستگاه های سستی دو وردی و چهاروردی و تکنیک های بافت تولید می شود و نقشه خاصی ندارد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (اصطلاحات مشابه جهانی):

-Shar weaving

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد:

-چادر شب باف

-دارایی باف

-شال باف

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار:

الف: جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب: جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج: جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د: نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ساعت آموزش			عناوین	ردیف
جمع	عملی	نظری		
۱۲	۱۰	۲	آماده‌سازی مواد اولیه	۱
۳۲	۳۰	۲	چله کشی شعر	۲
۲۳	۲۱	۲	انتقال چله بر روی دستگاه شعربافی	۳
۲۴	۲۲	۲	بافت شعر	۴
۸	۶	۲	تکمیل نهایی کار	۵
۶	۴	۲	بسته بندی، بازاریابی و فروش محصولات	۶
۱۰۵	۹۳	۱۲	جمع ساعات	

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی مواد اولیه
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۱۰	۲	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-نخ ابریشمی و پنبه ای				دانش :
-ماسوره				- انواع نخ (ابریشم و پنبه) و خواص آن
-ماکو				- اجزای تشکیل دهنده دستگاه بنی و ماسوره پیچی
-دستگاه ماسوره پیچ				-نحوه استفاده از دستگاه ماسوره پیچی (قرار دادن کلاف پود روی دستگاه بنی، ماسوره پیچی)
-دستگاه بنی				- نحوه استفاده از قلمبک (پیچیدن کلاف نخ چله روی قلمبک)
-قلمبک				مهارت :
-روپوش				- انتخاب نخ متناسب با ضخامت ، طرح و رنگ
				- قرار دادن کلاف بر روی دستگاه بنی
				-ماسوره پیچی با استفاده از دستگاه ماسوره پیچ جهت پود و بافت
				-پیچاندن کلاف به دور قلمبک جهت چله کشی
				نگرش :
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				-صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت اصول ارگونومی هنگام کار
				-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				-استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش)
				توجهات زیست محیطی :
				- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن

	زمان آموزش			عنوان : چله کشی شعر
	جمع	عملی	نظری	
	۳۲	۳۰	۲	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دستگاه شعربافی سنتی				دانش :
-قلمبک				- نحوه چله کشی شعر(تک رنگ و چند رنگ)
-ورد				- نحوه انتقال تار از قلمبک به منجنیق
- سارچین				- نحوه انتقال نخ های تار از منجنیق به ورد
-دستگاه ورد چینی				
-نخ ابریشم و پنبه برای تار و				مهارت :
پود				- انجام چله کشی و محاسبه تارها برای عبور از ورد بر اساس تراکم
- نخ پنبه برای ورد				- عبور دادن نخ های تار از منجنیق
- نخ ابریشم برای زه				- عبور دادن نخ های تار از میان وردها
-روپوش				
-ماسک				
				نگرش :
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				-صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت اصول ارگونومی هنگام کار
				-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				-استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)
				توجهات زیست محیطی :
				- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن

	زمان آموزش			عنوان : انتقال چله بر روی دستگاه شعربافی (سوکردن)
	جمع	عملی	نظری	
	۲۳	۲۱	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-دستگاه شعربافی سنتی -ورد -قلاب -نخ ابریشم و پنبه -روپوش -ماسک	دانش :			
	- اجزای تشکیل دهنده دستگاه شعربافی (نورد، دفتین، شانهِ ، خرک، ورد و شفتیرک)			
	-نحوه عبور نخ‌های چله از ورد به شانهِ			
	-نحوه قرار گرفتن چله روی نورد			
	-نحوه تنظیم قطعات دستگاه(خرک، شفتیرک و دفتین)			
	مهارت :			
	- انتقال نخ های تار به دستگاه شعربافی			
	- عبور دادن تارها از میان دندانهِ توسط قلاب			
	- نصب تارهای رد شده از ورد و شانهِ بر روی نورد(کوم‌گذاری)			
	- تنظیم قطعات دستگاه(خرک، شفتیرک و دفتین)			
	نگرش :			
	-رعایت اخلاق حرفه ای -صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان			
	ایمنی و بهداشت :			
-رعایت اصول ارگونومی هنگام کار -رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار -استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)				
توجهات زیست محیطی :				
- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن -				

	زمان آموزش			عنوان : بافت شعر
	جمع	عملی	نظری	
	۲۴	۲۲	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-دستگاه سنتی شعربافی				دانش :
- نخ ابریشم و پنبه				- نحوه تنظیم لبه پارچه با دفتین و نورد(میان راست)
-ماسوره				- مسیر عبور ماکو از میان دهانه(پودگذاری)
- ماکو				- نحوه دفتین زدن بافت
- اسپری آب				- نحوه بافت دارایی و کیش
-موم				- نحوه اشتهای بری و موم مالی
- چوب موم مالی				- نحوه کنترل کیفی درحین کار(رعایت یکنواختی عرض شعر)
-چسب				- نحوه استفاده از پاتخته در دستگاه دووردی یا چهاروردی
-میخ پهلوش				- نحوه ایجاد فاصله بین بافت دو شعر(بافت سوف)
-میت				مهارت :
-کاتر				- تنظیم لبه پارچه با دفتین
-قیچی				- ماکوپرانی
-روپوش				-ضربه زدن یکنواخت با دفتین
-ماسک				- ایجاد بافت کجراه و ساده به وسیله تعویض پدالها
				-پرز گرفتن، تنظیم نخ ها و اتصال نخهای گسسته
				- کار با میت
				-ایجاد بافت با دستگاه دووردی و چهاروردی
				-ایجاد فاصله و بافت کار بعدی
				نگرش :
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				-صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان

	زمان آموزش			عنوان : بافت شعر
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <p>- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار</p> <p>- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار</p> <p>- استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش و ماسک)</p>			
	<p>توجهات زیست محیطی :</p> <p>- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن</p>			

	زمان آموزش			عنوان : تکمیل نهایی کار
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۶	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانشگاه سنتی شعربافی				دانش :
نخ ابریشم و پنبه				- نحوه خارج کردن پارچه شعر از دستگاه
ماسوره				- نحوه مهار کردن نخ های تار(تنظیم و مهار کردن خرک)
ماکو				-انواع عیوب و علل آن(پارگی الیاف، بالازدگی و تورفتگی)
اسپری آب				- نحوه ریشه تابی
میخ پهلوی کش				مهارت :
کاتر				- پیچیدن کار بافته شده بر روی نورد
قیچی				- جدا نمودن پارچه شعر از نورد و پوش دادن تارها
قلمبک				- رفع عیوب پارچه
متر				-ریشه تابی
فندک				نگرش :
روپوش				-رعایت اخلاق حرفه ای
ماسک				-صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت اصول ارگونومی هنگام کار
				-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				-استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)
				توجهات زیست محیطی :
				- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۶	۴	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			بسته بندی ، بازاریابی و فروش محصولات
-بروشور -جعبه های مقوایی در ابعاد مختلف				دانش :
				- مفهوم مدیریت کارگاهی
				- مفهوم تبلیغات
				- مفهوم بسته بندی
				- ویژگی های ارتباط مردمی و اجتماعی(نمایشگاه و فرصت شغلی)
				مهارت :
				- ایجاد انگیزه برای مشتری
				- بکارگیری روش های تبلیغاتی
				- بسته بندی کالا و محصول
				-برنامه ریزی جهت شرکت در نمایشگاه ها
				-بازاریابی و فروش محصولات
				نگرش :
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				-صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
			-رعایت اصول ارگونومی هنگام کار	
			-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			- استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش)	
			توجهات زیست محیطی :	
			- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن	

برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دستگاه شعربافی	چوبی یا فلزی (ویژه شعربافی)	۲ دستگاه	
۲	دستگاه وردچینی	چوبی یا فلزی	۱ دستگاه	
۳	دستگاه ماسوره پیچی	چوبی	۱ دستگاه	
۴	دستگاه بنی	ویژه دستگاه شعربافی	۱ عدد	
۵	سارچین	چوبی	۱ عدد	
۶	جوجه وردی	چوبی	۲ عدد	
۷	ماسوره	کوچک و بزرگ	از هر کدام ۱۰ عدد	
۸	ماکو	چوبی	۴ عدد	
۹	ورد	چوبی	۸ عدد	
۱۰	قلمبک	چوبی	۴۰ عدد	
۱۱	چوب	مخصوص موم مالی	۲ عدد	
۱۲	میخ پهلوكش	آهنی	۲ عدد	
۱۳	قلاب	آهنی	۲ عدد	
۱۴	رایانه	با تمام متعلقات	۱ دستگاه	
۱۵	میزرایانه	متناسب با رایانه	۱ عدد	
۱۶	صندلی کارآموز	متحرک با ارتفاع قابل تغییر	۱۵ عدد	
۱۷	صندلی مربی	چرخ دار و گردان	۱ عدد	
۱۸	میز مربی	چوبی یا فلزی	۱ عدد	
۱۹	کپسول آتش نشانی	پودر خشک ۶ کیلویی	۱ دستگاه	
۲۰	جعبه کمک های اولیه	سری کامل تجهیزات	۱ جعبه	
۲۱	متیت	چوبی	۲ عدد	
۲۲	تخته وایت برد	۷۰*۱۰۰cm	۱ عدد	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نخ	ابریشم و پنبه برای تار و پود	از هر کدام ۵ کیلوگرم	
۲	موم	زنبور عسل	۱ کیلوگرم	
۳	چسب	صمغ درختان زردآلویا آلو	۱ کیلوگرم	
۴	نخ زه ورد	ابریشم با تاب بالا	۱ دوک	
۵	نخ ورد	پنبه شماره ۲۱	۴ دوک	
۶	سوزن	بلند	۱ عدد	
۷	فندک	سردار	۱ عدد	
۸	ماژیک	وایت برد	۲ عدد	
۹	جعبه مقوایی	در ابعاد مختلف	از هر کدام ۱ عدد	
۱۰	روپوش	نخی	۱ دست	
۱۱	ماسک	بهداشتی	۱۵ عدد	
۱۲	بروشور	دو لته	۱۵ عدد	
۱۳	ماژیک	وایت برد	۲ عدد	
۱۴	تخته پاک کن	وایت برد	۱ عدد	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قیچی	کوچک	۱ عدد	
۲	کاتر	معمولی	۱ عدد	
۳	اسپری آب	معمولی	۱ عدد	
۴	متر	پارچه ای یا پلاستیکی	۲ عدد	
۵	کاغذ	A4	۱۵ برگ	
۶	مداد	HB	۲ عدد	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.